

הספדו של חובב ינאי

את מגירת הממתקים בבית של סבא וסבתא אני זוכר טוב. היום כשאני אבא אני יודע שמגירת ממתקים אצל סבא וסבתא זאת לא רק ההנאה ממשהו שההורים לא מסכימים, או פריבילגיה שיש רק לילדות בקיבוץ להציע. מגירת הממתקים מבטאת תמיכה ומשפחתיות.

ובאמת בשנים המאוחרות יותר, סבתא תמכה בדרך שלי ואחר כך בדרך המשותפת עם רקפת והילדים וגילתה הבנה ועניין בכל מה שאנחנו עושים. היו לה דרכים משלה להביע את ההערכה הזאת, כמו למשל לומר שרואים שיש לילדים גננת נהדרת או לומר לי שאני מאוד מזכיר לה את סבא בהתנהגות שלי, שזאת מחמאה ממש גדולה. להתעניין בנגינה של רותם, בריקוד של יעל, בעבודה שלנו ותמיד לשלוח אותנו לדרך עם צידה שקצת בשונה ממגירת הממתקים הפכה לאורך השנים לבריאה ומזינה.

האכפתיות והדאגה של סבתא נגעו למעגלי השייכות סביבה. סבתא הייתה נוסעת בקלנועית בקיבוץ ותוהה מה סבא אורי היה אומר על מראה החצר, מדברת על השינוי שהקיבוץ עבר ושהיא כבר לא מכירה את האנשים. אך בשנים האחרונות היא כל הזמן הזכירה עד כמה הצעירים באשדות מתייחסים אליה ונותנים לה כבוד בתור המבוגרת של הקיבוץ. גם בנוגע למצב במדינה סבתא לא הייתה אדישה, והייתה נוסעת על הקלנועית לעמוד בצומת במחאה נגד הממשלה. יכול להיות שזה עבר אליי בגנים.

סבתא ידעה למצוא רגעים של הנאה מהחיים. פעם, לפני שגדלתי וידעתי משהו על החיים אני זוכר שהיא סיפרה על הנסיעות המשותפות עם סבא לחו"ל, ואחר כך גם בגילה המתקדם כששתתה איתנו כוס יין בארוחה חגיגית או בפעמים, גם אם הן היו מעטות, שבהן נסענו לאכול במסעדה באזור. עוד ביטוי לאהבת החיים היה הצבעוניות של סבתא עם המנדלות, והסיכות והפעמונים, והאבנים בחוץ שהילדים מאוד אהבו לצבוע ולשחק בהן.

הסוף היה פחות קל, לסבתא ולכולנו. אבל יש לנו הרבה מה לקחת איתנו להמשך חיינו שלנו מהחיים הארוכים והמלאים של סבתא. את הכנות והישירות, את החריצות, את הזיכרונות שלנו ושל הילדים מסבתא ואת הדאגה לנו ולמקום שבו אנחנו חיים.